

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Avli Gellii Noctivm|| Atticarvm Li-||bri Vndevi||ginti

Gellius, Aulus

Venetiis, 1515

Liber Tertivs.

[urn:nbn:de:gbv:45:1-724024](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:45:1-724024)

Contra autem de Borea, quem Aquilonem appellamus, alio dicit modo.

καὶ βορέης ἀθριγενέτης μέγα κῦμα κυλίειδων.

Ab Aquilonibus enim qui alti, superniq; sunt, flus etus excitatos quasi per prona uolui dicit. Ab Austris autem ijs, qui humiliores sunt: maiore ui quadā propelli, sursum atq; subijci. Id enim significat uerbum λέειν ὄθῃ. Sicut in alio loco, λέειν ἄνω ὄθῃ. Id quoq; a peritissimis rerum philosophis obseruatum est, austris spirantibus mare fieri glaucum, & cœruleū, aquilonibus obscurius, atriusq;. Cuius rei causam cum Aristotelis libros problematum percerpissimus, notauit. Cur austro spirante mare cœruleum fiat? Aquilone obscurius atriusq;? An propterea quod aquilo minus mare perturbat? Omne autem, quod tranquillius est, atrum esse uidetur.

AULI GELLII NOCTIVM ATTICARVM COMMENTARII.
LIBER TERTIVS.

Quæsitum, ac traditum quam ob causam Sallust. auaritiam dixerit non animum modo uirilē, sed corpus quoq; ipsum effœminare. Caput I.

h Yeme iam discedente apud balneas si-
cias in area sub calido sole cum Phauo-
rino philosopho ambulabamus, atq; ibi
inter ambulandum legebatur Catilina
Sallustij, quem in manu amici conspe-

etum legi iusserat. Cumq; hæc uerba ex eo libro
 » eta essent. Auaritia pecuniæ studium habet: quo
 » nemo sapiens concupiuit: ea quasi uenenis malis in
 » buta, corpus animumq; uirilem effoeminat: semp
 » infinita, & insatiabilis est, neq; copia, neq; inopia
 » nuitur. Tū Phauorinus me aspiciens, quo inquit
 » eto corpus hominis auaritia effoeminat? Quid em
 » istuc sit, quod animum uirilem ab ea effoeminari
 » xit: uideor fermè assequi. Sed quonam modo corp
 » quoq; hominis effoeminet: nō dum reperio. Et ego
 » quam longe iandiu in eo ipso quærendo fui: ac n
 » si tu occupasses, ultro te hoc rogassem. Vix ego hæc
 » xeram cunctabundus, atq; imbi quispiam de secta
 » ribus Phauorini, qui uidebatur esse in literis ueter
 » tor, Valerium inquit, Probum audiui hæc dicit
 » usum esse Sallustium in locutione quadam pe
 » ca, & cum dicere uellet, hominem auaritiam cor
 » pi, corpus & animum dixisse: quæ duæ res homin
 » demonstrarent. Nanq; homo ex anima, & corpore
 » est. Nunquam inquit Phauorinus quod equidē
 » tam importuna, tãq; audaci argutia sunt noster
 » bus: ut Sallustium uel subtilissimum breuitatis arti
 » ficem periphrasim poetarum facere diceret. Erat
 » nobiscum in eodem ambulacro homo quispiam
 » doctus: is quoq; a Phauorino rogatus, ecquid hab
 » ret super ea re dicere: huiusmodi uerbis usus est
 » Quos inquit, auaritia minuit, & corrumpit: qui
 » sese quærenda undiq; pecunia dederunt: eos
 » rosq; tali genere uitæ occupatos uidemus: ut sicut
 » lia in his omnia præ pecunia: ita labor quoq; uirile

exercendiq; corporis studium relictum sit. Negotijs se plerunq; umbraticis, & sellularijs questibus intentos habent: in quibus omnis eorum uigor animi, corporisq; elanguescit, & quod Sallust. ait effoeminatur. Tum Phauorinus legi demuo uerba eadem Sallustij iubet, atq; ubi lecta sunt, Quid igitur inquit, dicimus, quod multos uidere est pecuniae cupidos, & eosdem tamen corpore esse uegeto, ac ualenti. Tum ille ita respondit, non hercle inscite. Quisquis est inqt, pecuniae cupiens, & corpore tamen est bene habito, ac strenuo, aliarum quoq; rerum uel studio, uel exercitio eum teneri necessarium est, atq; in sese colendo non aequae esse parcum. Nam si auaritia sola summa, omnes hominis partes, affectionesq; occupet: & si ad incuriam usq; corporis grassetur: ut per illam unam neq; uirtutis, neq; uirium, neq; corporis, neq; animi cura adsit: tum deniq; id uere dici potest effoeminato esse & animo, & corpore, qui neq; sese, neq; aliud curet, nisi pecuniam. Tum Phauorinus, aut hoc inquit, quod dixisti, probabile est, aut Sallustius odio auaritia plus quam potuit eam criminatus est.

Quemnam esse natalem diem M. Varro dicat eorum, qui ante noctis horam sextam, post ue eam nati sunt. Atq; inibi de temporibus, terminisq; dierum, qui ciuiles nominantur: & usquequaq; gentium uarie obseruantur, & praeterea quid Q. Mutius scripserit super ea, qua maritus non iure usurpauisset: quod rationem ciuilis anni non habuerit.

Caput

II.

A. GEL.

Varii solitū est, qui noctis hora tertia, quā
 q tertiae, siue qua alia nati sunt, uter diei
 talis haberi, appellariq; debeat, is ne
 nox ea consecuta est: an qui dies noctē consecutus
 M. Varro in libro rerum humanarum, quem de
 bus scripsit, homines inquit, qui media nocte ad
 proximam mediam noctem in his horis. XXIII. sunt,
 sunt, una die nati dicuntur. Quibus uerbis ita
 detur dierum obseruationem diuisisse, ut qui post
 lem occasum ante mediā noctem natus sit: is eius
 natalis sit: a quo die ea nox coeperit. Contra
 qui in sex horis posterioribus nascatur, eo die
 ri natus, qui post eam noctem diluxerit. Atheni
 ses autem aliter obseruare idem Varro in eodem
 bro scripsit: eosq; a sole occaso ad solem iterum
 dentem omne id medium tempus unum diem esse
 cere. Babylonios porro aliter. A sole enim ex
 ad exortum eiusdem incipientem, totum id spatium
 nius diei nomine appellare. Multos uero in ter
 Umbria unum, & eundem diem esse dicere a
 die ad insequentem meridiem. Quod quidem i
 minus absurdum est. Nā qui calendarum hora
 ta natus est apud Umbros, dies eius natalis uideri
 bebit, & calendarum dimidiarum, & qui est
 calendarum dies, ante horam eiusdem diei. V
 Populum autem Romanum ita uti Varro dixit,
 singulos annumerare a media nocte usq; ad mediam
 proximam multis argumentis ostenditur. Sacra
 romana partim diurna, partim nocturna: sed
 quae inter noctem fiunt: diebus adijciuntur non
 bus.

bus. Quæ igitur sex posterioribus noctis horis fiunt: eo die fieri dicuntur: qui proximus eam noctem illis cœsit. Ad hoc ritus quoque, et mos auspicandi eandem esse observationem docet. Nam magistratus quando una die eis auspicandum est, et id, super quo auspicauerunt: agendum: post mediam noctem auspicatur, et post meridiem sole magno. Auspicati quoque esse, et egisse ex eodem die dicuntur. Præterea tribuni plebei, quos nullum diem abesse Roma licet: cum post mediam noctem proficiscuntur: et post primam facem ante mediam sequentem reuertuntur: non dicuntur abfuisse unum diem quando ante horam noctis. VI. regressi, partem aliquam illius in urbe Romana sunt. Quæ quoque Mutium iuriconsul. dicere solitum legi, non esse usurpatam mulierem, quæ cum calendis Ianuariis, apud uirum causa matrimonij esse cœpisset: ante diem. IIII. calendas Ianurias sequentes usurpatum isset. Non posse impleri trinoctium, quod abesse a uiro usurpandi causa ex. XII. tab. deberet. quoniam tertiæ noctis posterioris sex horæ alterius anni essent, qui inciperet ex calendis. Istæc autem omnia de dierum temporibus, et finibus ad observationem, disciplinam quoque iuris antiqui pertinentia, cum in libris ueterum inueniremus, non dubitabamus quin Virgilius quoque id ipsum ostenderit, non exposite, atque aperte: sed ut hominem decuit poeticas res agentem, recondita, et quasi operta ueteris ritus significatione.

Torquet inquit, medios nox humida cursus.
Et me sæuus equis oriens afflauit anhelis.

His. n. uersibus oblique, sicuti dixi, admonere uo-

luit diem, quem Romani civilem appellauerunt
VI. noctis hora oriri.

De noscendis, explorandisq; Plauti comœdiarum
niam promiscue ueræ, atq; falsæ nomine eius
ptæ feruntur. Atq; inibi quod Plautus in pistrinis
Neuius in carcere fabulas scriptitarint. Cap. II

Erunt esse comperior, quod quosdam
literatos homines dicere audiui, q; plerumque
Plauti comœdias curiose, atq; contentè
Etitauerunt, non indicibus Helij sedigiti, nec Clau-
dij, nec Aurelij, nec Accij, nec Manilij super
bulis, quæ dicuntur ambiguae, credituros, sed ipsi
to, moribusq; ingenij, atq; linguae eius. Hac enim
dicij norma Varronem quoq; usum uidemus. Non
præter illas unam, & XX. quæ Varronianæ
tur: quas iccirco à cæteris se gregauit: quoniam
sæ non erant: sed consensu omnium Plauti esse
bantur: quasdam item alias probauit adductis
lo atq; facetiâ sermonis Plauto congruentis. Eas quæ
nominibus aliorum occupatas Plauto uindicauit
citi istam, quam nuperrime legebamus, cui est non
Bœotia. nam cum in illis una & XX. non sit, &
se Aquilij dicatur: nihil tamen Varro dubitauit
Plauti foret: neque alius quisquam non infrequenter
Plauti lector dubitauerit, si uel hos solos uersus
fabula cognouerit: qui quoniã sunt, ut de illius
ti more dicam, plautinissimi: propterea & memora-
mus eos, & ascripsimus. Parasitus ibi esuriens
dicat.

vt illum diu perdant, primus qui horas repperit:

Quiq; adeo primus statuit hic solarium:

Qui mihi comminuit misero articulatum diem.

Nam me puero uetus erat solarium

Multo omnium istorum optimum, & uerissimum,

Vbi iste monebat esse, nisi cum nihil erat.

Nunc etiam quod est, non est, nisi soli libet.

Itaq; adeo iam oppletum est oppidum solarijs.

Maior pars populi aridi reptant fame.

Phaenonius quoq; noster cum Nerularia Plauti legerem, quae inter incertas est habita: et audisset ex ea comoedia uersum hunc:

Stratae Scrupedae Stratiuila sordida.

Delectatus faceta uerborum antiquitate meretricum uitia, atq; deformitates significantium, uel unus hercle inquit, hic uersus Plauti esse hanc fabulam satis potest fidei fecisse. Nos quoq; ipsi nuperrime, cum legeremus fretum (nomen est id comoediae, quam Plauti esse quidam non putant) haud quicquam dubitauimus, quin & Plauti foret, & omnium maxime genuina. Ex qua duos hos uersus exscripsimus, ut historiam quaereremus oraculi Arietini. Nunc illud est, quod Arietini responsum magnis ludis dicitur.

Peribo, si non fecero:

Si faxo uapulabo. M. autem Varro in libro de comoedijs plautinis primo actu uerba haec ponit.

Nam nec gemini, nec leones, nec Condalium, nec anus Plauti, nec bis compressa, nec boeotia unquam fuit. Neq; adeo ἀρπυγίαι, neq; κομμωριαι, sed

A. GEL.

M. Acutici. In eodem lib. Varronis id quoque scribitur
etiam Plautium fuisse quempiam poetam comœdiarum.
Cuius quoniam fabulæ Plauti inscripserunt: acceptas esse, quasi Plautinas, cum essent non
Plauto plautinæ, sed a Plautio plautianæ. Ferrum
autem sub Plauti nomine comœdiæ circiter centum
atque XXX. Sed homo eruditissimus Lælius quibus
et XX. esse eius solas existimauit. Non tamen dubium
est, quin ista, et quæ scripta a Plauto non
dicuntur, et nomini eius adiunguntur, ueterum poetarum
fuerint: et ab eo retractatæ, ex politæque sunt.
Ac propterea recipiant stylum plautinum. Sed etiam
Saturionem, et aditum, et tertiam quandam, cuius
nunc mihi nomen non suppetit: in pistrino eum
ipsum esse Varro, et plerique alij memorie tradiderunt.
Cum pecunia omni, quam in operis artificum seruorum
pepererat: in mercationibus perditam inopiam
mam redisset: et ob querendum uictum ad circuegendas
molas, quæ trusatiles appellantur: operis
storio locasset. Sicuti de Neuius quoque accepimus, fuisse
eum in carcere duas scripsisse. Ariolum, et
item, cum ob assiduam maledicentiam, et probrata
principes ciuitatis de græcorum poetarum more
delicta, in uincula Rom. a III. uiris coniectus esset.
Vnde post a trib. ple. exemptus est: cum in ijs, quibus
supra dixi, fabulis, delicta sua, et petulantias
etorum, quibus multos ante læserat: diluisset.

Quod P. Africano, et alijs tunc uiris nobilibus
ante ætatem senectam barbam, et genas radentibus

moris fuit.

In libris, quos de uita P. Scipionis Africani
 compositos legimus: scriptum esse animaduer-
 timus P. Scipioni Pauli filio, postquam de
 Pœnis triūphauerat, Cens. q; fuerat, eidem diem di-
 ctum esse ad populum a Claudio Asellio tri. ple. cui
 equum in censura ademerat. Eumq; cum esset reus,
 neq; barbam desisse radi, neq; non candida ueste uti,
 neq; fuisse cultu solito reorum. Sed cum in eo tempo-
 re Scipionem minorem. XL. annorum fuisse consta-
 ret: quod de barba rasa ita scriptum esset, mirabamur.
 Comperimus autem ceteros quoq; in iisdem tempo-
 ribus nobiles uiros, barbam in eiusmodi ætate rasita
 uisse. Idcirco plerasq; imagines ueterum, non admo-
 dum senium, sed in medio ætatis, ita factas uidemus.

Deliciarum uitium, & molities oculorum, & cor-
 poris, ab Archesilao philosopho cui dam opprobra-
 ta acerbe simul, & festiuiter. Caput V.

Lutarchus refert Archesilaum philoso-
 phum uehementi uerbo usum esse, de quo
 dam nimis delicato diuitem, qui incorruptus
 tamen, & castus perinteger dicebatur. Nam cum uo-
 cem eius infractam, capillumq; arte compositum, &
 oculos ludibundos, atq; illecebræ, uoluptatisq; plenos
 uideret: nihil interest inquit, quibus membris cinedi-
 sitis posterioribus, an prioribus.

De vi atq; natura palmæ arboris, quod lignum
ea ponderibus impositis renatur. Cap. VI

Erhercle rem mirandam Arist. in VII
problematum, & Plutar. in VIII. sym-
posiacorum dicit. Si supra palmæ in
arboris lignū magna pondera imponas, ac tam
uiter urgeas, oneresq; ut magnitudo oneris sustine-
re non queat: non deorsum palma cedit, nec intra se
cūctitur: sed aduersus pondus resurgit, & sursum
recurraturq;. Propterea inquit Plutarchus in
tamminibus palmā signum esse placuit uictoriæ: quon-
iam ingenium eiusmodi ligni est, ut urgentibus
primentibusq; non cedat.

Historia ex annalibus sumpta de Q. Ceditio tribu
militum. uerbaq; ex originibus M. Catonis appo-
sita quibus Ceditij uirtutem cū Spartano Leonida
comparat. Cap. VII

Vlchrum, dū boni, facinus, grecarum
facundiarum magniloquentia condignum
M. Cato libris originum de Q. Ceditio
trib. militum scriptum reliquit. Id profecto est ad
ferme sententiam. Imperator pœnus in terra Sicilia
bello Carthaginiensi primo, obuiam romano exerci-
tui progreditur: colles, locosq; idoneos prior occupat.
Milites Romani, uti res narrata est, in locum insu-
perant fraudi, & pniciei obnoxii. Tribunus ad C. O.
uenit. Ostendit exitium de loci importunitate, &

suum circūstantia. Maturum censeo inquit, si rem ser-
 uare uis, faciundū, ut CCCC. aliquos milites ad ue-
 rucam illā (sic enim M. Cato locum editum, asperūq;
 appellat) ire iubeas. Eamq; uti occupent, imperes,
 horterisq;. hostes profecto ubi id uiderint: fortissimus
 quisq; & promptissimus, ad occursandum, pugnan-
 dumq; in eos peruertentur: unoq; illo negotio sese alli-
 gabunt: atq; illi omnes CCCC. proculdubio obtrun-
 cabuntur. Tu interea occupatis in ea cæde hostibus,
 tempus exercitus ex hoc loco educendi habebis. Alia,
 nisi hæc salutis uia nulla est. COS. tribuno respondit,
 consilium quidem fidum, atq; providēs sibi uiderier.
 Sed istos inquit milites CCCC. ad eum locum in hosti-
 um cuneos quisnam erit, qui ducat? Si alium inquit
 tribunus, neminē reperis, me licet ad hoc periculum
 utare. Ego hanc tibi, et reip. animam do. COS. tribu-
 no gratias, laudesq; egit. Tribunus et CCCC. ad mo-
 riendum proficiscuntur. Hostes eorū audaciā demi-
 rantur. Quorsum ire p̄gant in expectando sunt. sed
 ubi apparuit, ad eandem uerrucam occupandā iter
 intendere: mittit aduersum illos imperator Carthage-
 niensis peditatum, eq̄tatumq; illos, quos in exercitu ui-
 ros habuit strenuissimos. Romani milites circūueni-
 untur. circūuētī repugnant. Fit prælium diu anceps.
 tandē superat multitudo. Quadringenti omnes tum
 una p̄fossi gladijs, aut missilibus operi cadunt. Con-
 sul interibi, dum ea pugna fit, se in locos tutos, atq; edi-
 tos subducit. sed q̄ illi tribūno duci militū CCCC. di-
 uinitus in eo prælio usus uenit, nō iā nostris, sed ipsius

A. GEL.

29 Catonis uerbis subiecimus. uerba Catonis. Dicitur
 30 mortales trib. militum fortunam ex uirtute eius de-
 31 dere. Nam ita euenit, cum saucius multifariam ibi
 32 etus esset: tum uulnus capiti nullum euenit. Eum
 33 inter mortuos defatigatum uulneribus, atq; spirita-
 34 tem, quod sanguen defluerat, cognouere: eum sus-
 35 lere. Isq; conualuit. Saepéq; post illam operam re-
 36 fortem, atq; strenuam perhibuit. Illoq; facto quod
 37 los milites subduxit: exercitum caeterum seruauit.
 38 Sed idem benefactum loco in quo ponas, nimium
 39 terest. Leonidas lacedaemonius laudatur: qui simile
 40 pud Thermopylas fecit. propter eius uirtutes omni-
 41 graecia gloriam, atq; gratiam praecipuam clarita-
 42 tis inelytissimae decorauere monumentis, signis, sta-
 43 tuis, elogijs, historijs. Alijsq; rebus gratissimū id eius
 44 factum habuere. At tri. militum parua laus pro
 45 etis relicta, qui idem fecerat, atq; temp. seruauerat.

Hanc Q. Cedicij uirtutem M. Ca. tali suo tem-
 monio decorauit. Claudius autem Quadrig. annis
 III. non Cedicio nomen fuisse refert, sed Laberio

Literae eximiae consulum C. Fabritij, et Aemilij
 ad regem Pyrrhum a Q. Claudio scriptore hi-
 storiarum in memoriam datae. Caput VIII.

Vm Pyrrhus rex in terra Italia esset: et
 c unam, atq; alteram pugnam prospere pug-
 gnasset: satisq; angerentur Romani, et ple-
 raq; Italia ad regem desciuisset: tum Ambracensis
 quispiam Timochares Regis Pyrrhi amicus ad C.

Fabritium consulem furtim uenit: ac præmium petiit, & si de præmio conueniret: promisit Regem uenenis necare. Idq; facile esse factu dixit: quoniam filij sui pocula in conuiuio regi ministrarent. eã rem Fabritius ad senatum scripsit. Senatus legatos ad regem misit: mandauitq; ut de Timochare nihil proderent: sed monerent, uti rex circumspectius ageret: atq; a' proximorum insidijs salutem tutaretur. hoc ita uti diximus, in Valerij Antiat's historia scriptum est. Quadrigarius autem in lib. III. non Timocharem, sed Niciam adisse ad consulem scripsit. Neq; legatos a' senatu missos, sed a' COSS. Regem & pop. Ro. laudes, atq; gratias scripsisse, captiuosq; omnes, quos tũ habuerit, restituisse, & reddidisse. COSS. tum fuerunt C. Fabritius, atq; Aemilius. Literas, quas ad regem Pyrrhum super ea causa miserunt: Clau. Quadrigarius scripsit fuisse hoc exemplo. COSS. Romani salutem dicunt Pyrrho regi. Nos pro tuis iniurijs continuo animo strenui commoti inimiciter tecum bellare studemus. Sed communis exempli, & fidei. ergo uisum est, uti te saluum uelimus: ut esset, quem armis uincere possimus. Ad nos uenit Nicias familiaris tuus, qui sibi pretium a' nobis peteret: si te clam interfecisset. Id nos negauimus uelle. Ne'ue ob eam rem quicquam commodi expectaret. & simul uisum est, ut te certiolem faceremus, nequid eiusmodi si accidisset, nostro consilio ciuitates putarent factum: & quod nobis non placet, pretio, aut præmio, aut dolis pugnare, tu, nisi caueas, iacebis.

Quis & cuiusmodi fuerit, qui in prouerbio ferus
equus seianus, & qualis color equorum sit, qui
dices uocantur. de q; istius uocabuli ratione.

Cap. IX.

Bassus in commentarijs suis. item Iulius
C. destus in ij quaestionum confusarū historia
de equo seiano tradunt dignā memoria
admiratione. Cn. seium quempiam scribunt fuisse
Eumq; habuisse equum natum Argis in terra grae-
cia, de quo fama constans esset tanquam de genere
equorum progenitus foret: qui Diomedis thraacis
fuit: quos Hercules Diomede occiso e Thracia
Argos perduxisset. Eum equum fuisse dicunt magni-
tudine inusitata, ceruice ardua, colore phoeniceo, fuisse
& comanti iuba. Omnibusq; alijs equorum lau-
dibus quoq; longe praestitisse. Sed eundem equum
fuisse fato, siue fortuna ferunt: ut quisquis haberet
eum, possideretq;: ut is cum omni domo, familia,
tunisq; omnibus suis ad internicionē deperiret. In
primū illum Cn. Seium dominū eius a M. Aemilio
qui postea III uir Reip. constituendae fuit: captum
damnatum miserando supplicio affectum esse. Eius
tempore Cor. Dolabellā COS. in Syria proficis-
sentem fama istius equi adductum Argos diuertisse,
pidineq; habendi eius exarsisse. Emisseq; eum
centum millibus. Sed ipsum quoq; Dolabellam
Syria bello ciuili obsessum, atq; interfectum esse.
Eundem equum, qui Dolabellae fuerat. C. Cassius
um, qui Dolabellam obsederat: abduxisse. Quae
siū postea satis notum est, uictis Parthis, fuisseq; ca-

citu suo, miseram mortem oppetuisse. Deinde Antonium post interitum Cassij parata uictoria, equum illum nobilem Cassij requisisse: et cum eo potitus esset, ipsum quoque postea uictum, atque desertum, deestabili exitio interisse. Hinc prouerbiu de hominibus calamitosus ortum, dicique solitum. Ille homo habet equum seianum. Eadem sententia est illius quoque ueteris prouerbij, quod ita dictum accepimus. Aurum tolosanum. Nam cum oppidum Tolosanum in terra Gallia Q. Cepio COS. diripuisset: multumque auri in eius oppidi templis fuisset: quisquis ex ea direptione aurum attigit: misero, cruciabilique exitu perijt. Hunc equum C. Bassus uidisse Argis refert, haud credibili pulchritudine, uigoreque, et colore exuberantissimo. Quem colorem nos (sicuti dixi) puniceum, graece partim ποινικα alij ποιδικα appellant, quoniam palmae termes ex arbore cum fructu auulsus spadix dicitur.

Quod est quaedam septenarij numeri uis et facultas, in multis naturae rebus animaduersa, de qua M. Varro in hebdomadibus disserit copiose.

Cap. X.

Ar. Varro in primo lib. qui inscribuntur hebdomades, uel de imaginibus septenarij numeri, quem graeci εβδομάδα appellant, uirtutes, potestatesque multas, uariasque dicit. Is namque numerus inquit, septentriones maiores, minoresque facit in coelo. Item uergilias, quas πλειάδας uocant. Facit etiam stellas, quas alij erraticas,

P. Nigidius erroneus appellat. Circulos quoque in
 caelo, circum longitudinem axis septem esse, et quos
 duos minimos, qui axem extremum tangunt, non
 appellari dicit. Sed eos in sphaera, quae ueritas
 uocatur propter breuitatem non inesse. At neque
 Zodiacus septenario numero caret. Nam in VII
 gno fit solstitium à bruma. In septimo bruma
 statio. In VII. æquinoctium ab æquinoctio. Dicitur
 inde illos, quibus halcyones hyeme anni in aqua
 dulantur: eos quoque septem esse dicit. Præterea scribitur
 lunæ curriculum confici integris quater septem
 bus. Nam duodecimesimo luna inquit, ex quo
 gno profecta est, eodem redit. Authoremque opinor
 huius Aristidem esse Samium, in qua re non id
 animaduerti debere dicit, quod quater septem, id est
 octo et uiginti diebus conficeret iter luna suum. Sed
 quod is numerus septenarius, si ab uno profectus
 ad semetipsum progreditur: omnes, per quos pro
 gressus est, numeros comprehendat: ipsumque se
 dat, facit numerum octo et XX. quot dies sunt
 riculi lunaris. Ad homines quoque nascendos uim
 meri istius porrigi, pertinereque ait. Nam cum in
 rum inquit, mulieris genitale semen datum est: per
 nis septem diebus conglobatur, coagulaturque. Et
 ad capiendam figuram idoneum. Post deinde quater
 ta hebdomade, quod eius uirile foetus futurum est
 put, et spinam, quae est in dorso, informatur. Septem
 autem fere hebdomade, id est nono, et XL. die
 inquit, homo in utero absoluitur. Illam quoque uim
 meri huius obseruatam refert, quod ante mensuram

VII. neq; masculus, neq; foemina salubriter, ac secū-
 dum naturam nasci potest, quod ij, qui iustissime in
 utero sunt, post. CCLXXIII. dies, postquā sunt con-
 cepti, quadragesima deniq; hebdomada ita nascun-
 tur. Pericula quoq; uitae, fortunarumq; hominū, quae
 climacteras Chaldaei appellant: grauissimos quosq;
 fieri affirmat septenarijs. Præter hæc modum esse dī-
 cit summum adolescendi humani corporis septem pe-
 des, quod esse magis uerum arbitramur, quā quod
 Herodotus homo fabulator in primo historiarum in-
 uentum esse sub terra scripsit Orestis corpus cubita
 longitudinis habens septem, quae faciunt pedes. XII.
 & quadrantem. Nisi si (ut Homerus opinatus est)
 uastiora, prolixioraq; fuerint corpora hominum an-
 tiquorum, & nunc quasi iam mundo senescente, re-
 rum, atq; hominum decrementa sunt. Dentes quoq;
 & in septem primis mensibus, & septenos ex utraq;
 parte gigni ait, & cadere annis septimis, et genui-
 nos annasci annis fere bis septenis. Venas etiam in
 hominibus, uel potius arterias, medicos musicos dice-
 re ait, numero moueri septenario, quod ipsi appellāt
 τὴν δὲ τετράπων ὀμῶν ἰατρῶν, quae fit in collatione
 Quaternarij numeri. Discrimina etiam periculorū
 in morbis maiore ui fieri putant in diebus, qui con-
 fiuntur ex numero septenarij. Eosq; dies omnium
 maxime ita ut medici appellāt κριτικὸς ἢ κριστικὸς,
 cuiquam uideri primam hebdomadam, & secundā,
 & tertiam. Necnon id etiam est ad uim, facultatesq;
 eius numeri augendas, quod quibus inedia mori con-
 siliū est: septimo demū die mortem appetunt. Hæc

Varro de numero septenario scripsit admodum
 quise. sed alia quoq; ibidem congerit frigidis-
 la, ueluti septem opera esse in orbe terrarum
 da, & sapientes item ueteres septem fuisse, & ce-
 cula ludorum arcensium solennia septem esse:
 pugnandas Thebas duces septē delectos. tum ibi
 dit se quoq; iam duodecimam annorum hebdom-
 dam ingressum esse, & ad eum diem septuaginta
 hebdomadas librorum conscripsisse. Ex quibus
 quandiu cum proscripatus esset, direptis bibliothecis
 suis non comparuisse.

Quibus, & quā friuolis argumentis Accius
 didascalicus utatur: quibus docere nititur Hesiodum
 esse, quā Homerum natu antiquiore. Cap. X.

V per ætate Homeri, atq; Hesiodi non
 sentitur. Alij Homerū, quā Hesiodum
 iorem natu fuisse scripserunt. in questibus
 lochorus, et Xenophanes. Alij minorē, in questibus
 Accius poeta, & Ephorus historiae scriptor. Macrobius
 Varro in primo de imaginibus, uter natus prior
 parum constare dicit. sed non esse dubium, quin
 quo tempore eodem uixerint: idq; ex epigrammate
 ostendit, quod in tripode scriptum est: qui in monte
 helicone ab Hesiodo positus traditur. Accius
 tem in primo didascalio leuibus admodum argu-
 tis utitur: per quæ ostendit Hesiodum natu priorē.
 Quod Homerus inquit, cum in principio carmen
 Achillem esse filium Pelei diceret: quis esset Peleus?

non addidit. Quā rem procul inquit, dubio dixisset, nisi ab Hesiodo iam dictum uideretur. De Cyclope itidem inquit, uel maxime quod unoculus fuit. rem tam insignem non præterisset: nisi æque prioris Hesiodi carminibus uulgatum esset. De patria quoq; Homeri multo maxime dissensum est. Alij Colophonium, alij Smyrnæum, sunt qui Atheniensem, sunt qui ægyptium dicant fuisse. Aristoteles tradit ex insula Io natum. M. Varro in lib. de imaginibus primo Homeri imagini hoc epigramma apposuit.

Capella Homeri candida hoc tumulum indicat:

Quod ariete mortuo faciunt sacra.

ἔπι τῆ πόλεισ διερὶ ζυσι περὶ ῥίζαν ὁ μῆρξ,
σμίρνα. ῥόδου. κολοφών. σαλαμίν. Ἴος. ἄργος. ἀθήναι.

Largum, atq; auuidum bibendi a' P. Nigidio doctissimo uiro nouo, & propemodum absurdo uocabulo bibosum dictum. Cap. XII.

Bibendi auuidum P. Nigidius in commentarijs grāmaticis bibacem, & bibosum dicit.

Bibacem ego, ut edacem a' plerisq; alijs dictum lego. Bibosum dictum etiam nusquam reperi, nisi apud Laberium. Neq; aliud est, quod simili inclinatu dicatur. Non enim simile est, ut uinosus, aut uitiosus, cæteraq; quæ hoc modo dicuntur: quoniam a' uocabulis, non a' uerbis inclinata sunt. Laberius in mimo libro primo, qui salinator inscriptus est: uerbo hoc ita utitur.

Non māmōsa, non annosa, non bibosa, non proctax.

Quod Demosthenes etiã tum adolescens cum
tonis philosophi discipulus foret: audito forte Ca
strato rhetore in concione populi, destitit a Platonem
& sectatus est Callistratum. Caput XII

Ermippus hoc scriptũ reliquit. Demosthenes
h nem admodum adolescentem uenturum
academiam, Platonemq; audire solitum
Atq; is inquit, Demosthenes domo egressus, ut ei
erat, cum ad Platonem pergeret, com pluresq; p
los concurrentes uideret: percunctatur eius rei ca
sam. Cognoscitq; currere eos auditum Callistratum
Is Callistratus Athenis orator in repu. fuit. illi
μαγιστρός appellant. uisum est paulum diuertere
peririq; an ad digna auditu, tanto properatum
dio foret. Venit inquit, atq; audit Callistratum
lem illum τὴν περὶ ὀρόπυ δι' ἡνν dicentem. A
ita motus, & demultus, & captus est, ut Callistrat
iam inde sectari cœperit: academiam cum Platonem
reliquerit.

Dimidium librum legi, aut dimidiam fabulam
audiui, aliaq; huiuscemodi, qui dicat uitiose dice
Eiusq; uitij causas reddere M. Varronem nec quicquam
quam ueterum ijsce uerbis ita usum esse.

Caput XIII.

Dimidium librum legi, aut dimidiam fabulam
d lam audiui, uel quid aliud huiuscemodi
male, ac uitiose dici existimat Varro. Op
tet enim inquit, dicere dimidiatum librum, non di
midium, & dimidiatam fabulam, non dimidiam
Contra

Contra autem si è sextario hemina fusa est: non dimidiatum sextarium fustum dicendum est. Et qui quoque ex mille nummum, quod ei debebatur, quingentos recepit: non dimidiatum recepisse dicemus, sed dimidiu. At si scyphus inquit, argenteus mihi cum alio communis in duas partes dissectus sit: dimidiatum eum dicere esse scyphum debeo, non dimidium. Argentum autem, quod in eo scypho inest, dimidium meum esse non dimidiatum, differit, ac diuidit subtilissime, quid dimidium dimidiato intersit, & quasi Ennium scienter hoc in annalibus dixisse ait.

Sicuti si quis ferat uas uini dimidiatum.

Sicuti pars, quae deest è uase, non dimidiata dicenda est, sed dimidia. Omnis autem disputationis eius, quam subtiliter quidem sed subobscurè explicat. Summa haec est. Dimidiatum est quasi dismediatum, et in partes duas pares diuisum. Dimidiatum ergo, nisi ipsum quod diuisum est, dici haud conuenit. Dimidium uero est non quod ipsum dimidiatum est, sed quae ex dimidiato pars altera est. cum igitur partem libri dimidiam legisse uolumus dicere, aut partem dimidiam fabulae audisse: si dimidiam fabulam, aut dimidium librum dicemus, peccabimus. Totum enim ipsum, quod est dimidiatum, atque diuisum est, dimidium dicitur. Itaque Lucius alius eadem secutus.

Vno oculo inquit, pedibusque duobus

Dimidiatus ut porcus. Et alio loco

Quid ni & scrutata quidem ut uendant, & scrutarius laudat.

Præfractam strigilem soleam improbus dimidiatã.

h

Iam in uigesimo manifestus dimidiam horam
re studiose fugit. sed pro dimidia dimidium
in hisce uersibus.

- 20 Tempestate sua, atq; eodem uno tempore, & ho
20 Dimidio & tribus confectis duntaxat eandem
20 Et quartam. Nam cum obuium, proximum
esset dicere, & hora dimidia tribus confectis, u
te, atq; attente uerbum non probum mutauit: per
satis apparet, ne horam quidem dimidiam recte
ci, sed uel dimidiatam horam, uel dimidiam
tem horæ. Propterea Plautus in bacchidibus dim
auri dicit, non dimidiatum aurum. Item in aulu
ria, dimidium obsonij non dimidiatum obsonij
in hoc uersu.
- 20 Ei adeo obsonij hinc iussit dimidium dari.
In menechmis autem dimidiatum diem, non diem
in hoc uersu.
- 20 Dies quidem iã ad umbilicum dimidiatus mor
M. Cato in libro, quem de agricultura conscrip
20 Semen cupressi serito crebrum, ita uti linum
20 let, eo crebro terram insternito, dimidiatum dig
20 Iam id bene tabula, aut pedibus, aut manibus
20 planato. Dimidiatum inquit digitum, non di
dium. Nam digiti quidem dimidium, digitum
ipsum dimidiatum dici oportet. Item M. Cato de
20 thagiuensibus ita scripsit. Homines defod
20 in terram dimidiatos, ignemq; circumposuerunt
20 interfecerunt. Neq; quisquam omnium, qui
locuti sunt, his uerbis secus quam dixi, usus est.

Extare in literis perq; hominum memorias tradi-
tum, quod repente multis mortem attulit gaudium
ingens insperatum, interclusa anima, & uim magni,
nouiq; motus non sustinente. Cap. XV.

Ognito repente insperato gaudio expiras-
se animam refert Aristoteles philosophus
Polycritam nobilem foeninam e Naxo in
sula. Philippides quoq; comœdiarum poeta haud
ignobilis ætate iã edita, cum in certamine poetarum
præter spem uicisset, & lætissime gauderet: inter il-
lud gaudium repente mortuus est. de rhodio etiam
Diagora celebrata historia est. Is Diagoras tres fili-
os adolescentes habuit. unum pugilem. alterum pan-
cratiasten. tertium luctatorẽ. Eosq; omnes uidit win-
cere, coronariq; eodem olympiæ die. & cum ibi eum
tres adolescentes amplexi, coronis suis in caput patris
positis sauiarentur: cumq; populus gratulabundus
flores undiq; in eum iaceret: ibi in stadio inspectan-
te populo, in oculis, atq; in manibus filiorum ani-
mam efflauit. Præterea in nostris annalibus scriptũ
legimus. qua tempestate apud Cannas exercitus popu-
li Romani cæsus est: anum matrem nuntio de mor-
te filij allato, luctu, atq; mœrore affectam esse. Sed
is nuntius non uerus fuit. Atq; is adolescens non diu
post ex ea pugna in urbem redijt. Anus repente
filio uiso, copia, atq; turba, & quasi ruina inciden-
tis inopinati gaudij oppressa, exanimataq; est.

Temporis uarietas in puerperijs mulierum quæ
nam sit a medicis & philosophis tradita. atq; inibi

poetarum quoque ueterum super eadem re opiniones. Multa quoque alia auditu, atque memoratu digna, et quaeque ipsa Hippocratis medici ex libro illius sumpta, qui inscriptus est περὶ τροφῆς. Id quoque esse a quodam uisissimis uiris memoriae mandatum. Caput XII

¶ **T** medici, et philosophi illustres, de tempore humani partus quaesierunt. πρὸ τῆς τῶν ἀνθρώπων κωστήσεως χρόνος. Et nota opinio est. Ea quoque iam pro uero recepta. Postquam mulieris uterus conceperit semen, gigni hominem septimo rarenter, nunquam octauo, saepe nono, saepe uero decimo mense. Eum quoque esse hominem gignendum finem, decem menses non inceptos, sed exactos. Id quoque Plautum ueterem poetam dicere uidemus in mædia cistellaria his uerbis.

- Tum illa, quam compresserat
- Decimo mense exacto, hic peperit filiam.

Hoc idem tradit etiam Menander poeta uetustissimus humanarum opinionum uel peritissimus. Versus super ea re de fabula Plotio posui.

Ζὴν ἢ κὺν δὲν ἄμυνος. Sed noster Cæcilius, si faceret eodem nomine, et eiusdem argumenti comœdiam, ac pleraque a Menandro sumeret, in mensura tamen genitalibus nominandis, non prætermisit, quem præterierat Menander. Cæcilius uersus sunt.

- Insolet ne mulier decimo mense parere?
- Pol nono etiam septimo atque octauo.

Eam rem Cæcilium non inconsiderate dixisse, per

temere a Menandro, atq; a multorum opinionibus de
scuisse. M. Varro uti credamus, facit. Nam mense nõ
nunquam octavo editum esse partum in lib. XIII.
rerum diuinarum scriptum reliquit. Quo in libro
etiam. XI. mense aliquando nasci posse hominem di
cit. Eiusq; sententiæ, tã de. VIII. quàm de. XI. mē
se Aristotelem laudat authorem. Sed huius de men
se. VIII. dissensionis causa cognosci potest in li. Hip
pocratis, qui inscriptus est περί τροφῆς, ex quo
libro uerba hæc sunt ἔστι δὲ καὶ ἕν ἐστιν οὐτά μινος
γέννοισ. Id tam obscure, atq; præcise, tamq; aduer
se dictum Sabinus medicus, qui Hippocratem com
modissime commentatus est, his uerbis enarrauit.

ἔστι μὲν φαινόμενα ὡς ζῶα μετὰ τὴν ἑκτροσίαν, ἕν ἐστὶ
δὲ ὡς θνήσκοντα μετὰ ταῦτα. καὶ ἐστὶν ὁμοφασίας
μὲν παρωτί καὶ ὄντα. δύναμι δὲ ἕν ἐστ. Antiquos
autem Romanos Varro dicit non recepisse huiuscemo
di quasi monstrosas raritates. sed nono mēse, aut de
cimo, neq; præter hos alios partionem mulieris secun
dum naturam fieri existimasse. Iairōq; eos nomina
parcis tribus fecisse a pariendo, & a nono, atq; de
cimo mense. Nam parca inquit, immutata litera una
a partu nominata. Item nona & decima a partus
tempestui tempore. Cesellius autem uindex in lectio
nibus suis antiquis tria inquit, nomina parcarum
sunt. Nona. Decima. Morta. Et uersum hunc Liuij
antiquissimi poetæ ponit ex ὀδύσει. Quando dies
adueniet, quæ profata morta est? Sed homo minime
malus Cesellius mortam quasi nomen accepit, cū acci
pere quasi μοῖραν deberet. Præterea ego de partu hu

mano, præterquam quæ scripta in libris legi-
 quoque uenisse usu Romæ comperi. Fœminâ bonâ
 honestis moribus, non ambigua pudicitia in XI.
 se post mariti mortem peperisse. Factumque esse
 tum propter rationem temporis, quasi marito
 tuo, postea concepisset. quoniam X uiri in decem
 sibus gigni hominem, non in undecimo scripserunt
 sed diuum H adrianum causa cognita, decreuit
 XI. quoque mēse partum edi posse. Idque ipsum eius
 decretum nos legimus. In eo decreto H adrianus
 statuere se dicit, requisitis ueterum philosophorum
 et medicorum sententiis. Hodie quoque in satyra
 te. M. Varronis legimus, quæ inscribitur testamen-
 » uerba hæc. Siquis mihi filius, unus, plures
 » decem mensibus gignuntur. Ii, si erunt ὅροι δι' ἡμέρας
 » hæredes sunt. Quod si quis undecimo mense,
 » ἀριστέλιη natus esto, Actio idem, quod Titio ius
 » apud me. Per hoc uetus prouerbium Varro sug-
 » cat, sicuti uulgo dici solitum erat de rebus inter
 » hil distantibus, Idē Accij quod Titij, ita pari
 » iure esse in X. mensibus natos, et in XI. Quod si
 » neque ultra decimum mensem foetura mulierum
 » li potest: quæri oportet, cur Homerus scripserit
 » ptunum dixisse puellæ a se recens compressæ.
 » χαῖρε νῦν φιλότιτι, περιπλομένῃ δ' ἐνιαυτῷ
 » τέξῃς ἀλλὰ τέκνα, εἰπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι εἶναι
 » ἀθανάτων.

Id cum ego ad cōplures grāmaticos attulissem,
 tim eorū disputabant, Homeri quoque ætate, sicuti

muli, annum fuisse, non XII. mensium sed X. Alij
 conuenisse Neptuno, maiestatiq; eius dicebant: ut lon-
 gior tempore foetus ex eo grā desceret. Alij alia quæ-
 dam nugalia. Sed Phauorinus mihi ait περιπλωμέ-
 νος ἐνιαυτῷ, nō confecto esse anno, sed affecto. In qua-
 re usus est uerbo nō uulgaris significationis. Affecta
 enim, sicuti M. Cicero, et ueterum elegantissimi locu-
 ti sunt: ea proprie dicebantur: quæ nō ad finē ipsum,
 sed proxime finem progressā, deducta ue crant. Hoc
 uerbum ad hanc sententiā in Ciceronis oratione fuit:
 quam dixit de prouincijs consularibus. Hippocrates
 autem in eo libro, de quo supra scripsi: cum et nu-
 merum dierum, quibus conceptum in utero coagulū
 conformatur: et tempus ipsius partionis nono aut de-
 cimo mense definisset: neq; id tamen semper eadem es-
 se fini dixisset: sed aliās ocyus fieri, aliās serius, hisce
 ad postremum uerbis usus est. γίνεται δὲ ἐν τούτοις
 καὶ πλείω καὶ ἐλάσσω καὶ ὅλου κατὰ μέρος. καὶ εἴπο-
 μεν δὲ καὶ πλείω πλειόνων καὶ ἐλάσσω ἐλασσόνων.
 quibus uerbis significat quod aliquando ocyus fie-
 ret: non multo tamen fieri ocyus. Neq; quod serius:
 multo serius. Memini ego Romæ accurate hoc, atque
 solicate quæsitum, negotio non rei tunc paruæ postulā-
 te, an VIII. mense infans ex utero uiuus editus, et sta-
 tim mortuus ius trium liberorum suppleuisset, cum
 abortio quibusdam, non partus uideretur mensis octa-
 ui intempestiuitas. Sed quoniam de Homericō annuo
 partu, ac de .xi. mense diximus quæ cognoueramus:
 uisum est non prætereundum, qđ in Plinij secundi li-

bro. VII. naturalis historiae legimus. Id autem
 extra fidem esse uideri potest, uerba ipsius Platonis
 sumus. Massurius author est L. Papyrium
 rem secundo herede lege agente, bonorum posses-
 nem contra eum dedisse: cum mater partum, se. XII
 mensibus tulisse diceret: quoniam nullum certum
 pus pariendi, statum ei uideretur. In eodem
 ny secundi uerba haec scripta sunt. Oscitatio
 xii letalis est, sicut sternuisse a coitu, abortiuum.

Quod tres libros Plato Philolai Pythagorici,
 Aristoteles pauculos Spensippi philosophi mer-
 sunt pretijs fidem non capientibus. Cap. XVI.

Emoriae mandatum est Platonem philo-
 phum tenui admodum pecunia familiari
 fuisse. Atque eum tamen tres Philolai Pyth-
 gorici libros decem millibus denarium mercatum
 ei pretium donasse quidam scripserunt amicum
 Dionem Syracusanum. Aristotelem quoque tradidit
 libros pauculos Spensippi philosophi post mortem
 emisse talentis atticis tribus. ea summa fit numerus
 stri HS duo & LXX. millia. τιμων amarulentus
 librum maledicentissimum conscripsit, qui omni
 inscribitur. in eo libro Platonem philosophum tenui
 admodum pecunia familiari fuisse contumeliose
 pellat: quod impenso pretio librum pythagorice
 disciplinae emisset. Ex quo eo Timaeum nobilem illum
 logum continuasset. Versus super ea re τιμωνος ηι
 και ου πλατων και γαρ σε μαθητην ο ποθος ε χει.

πολλῶν δ' ἀργυρίων ὀλίγην ἡλλαξας βιβλον
 ἔθεν ἀπαρχόμενος γράφειν ἐδιδάχθης-

Quid sint pedarij senatores, & quam ob causam
 ita appellati. Quaq; habeant originem uerba hæc.
 ex edicto tralaticio. consulum. senatores, quibusq; in
 senatu sententiam dicere licet. Caput XVIII.

Non pauci sunt, qui opinantur pedarios se-
 natores appellatos, qui sententiam in sena-
 tu non uerbis dicerent, sed in alienam sen-
 tentiam pedibus irent. Quid igitur cum SENAT. Cō-
 sult. per discessionem fiebat, non ne uniuersi senato-
 res sententiam pedibus ferebant? Atq; hæc etiã uo-
 cabuli istius ratio dicitur, quam C. Bassus in commē-
 tarijs suis scriptam reliquit. Senatores enim dicit in
 ueterum ætate, qui curulem magistratum gessissent:
 curru solitos honoris gratia in curiam uehi: in quo
 curru sella esset: supra quam considerent: quæ ob
 eam causam curulis appellaretur. Sed eos Senato-
 res, qui magistratum curulem non dum ceperant:
 pedibus itauisse in curiam. Propterea senatores non
 dum maioribus honoribus functos pedarios nomina-
 tos. M. autem Varro in satyra Menippea, quæ
 ἰπποκῶων. inscripta est, equites quosdam dicit peda-
 rios appellatos. Videturq; eos significare, qui non dū
 a CENS. in senatum lecti erant: senatores non erāt.
 Sed qui honoribus populi usi quidem erant: in sena-
 tum ueniebant, & sententiæ ius habebant. Nam &
 curulibus magistratibus functi, qui non dum a

CENS. in senatum lecti erant senatores non
Et quia in postremis scripti erant: non rogabant
sententias, sed quas principes dixerant, in eas
debant. Hoc significabat edictum, quo nunc

COSS. cum senatores in curiam uocant: serua
de consuetudinis causa translatio utuntur. Ver
edicti hæc sunt. Senatores, quibusq; in senatu
tiam dicere licet. Versum quoq; Laberij, in quo
uocabulum positum est: notari iussimus: quem
mus in mimo, qui scripturae inscriptus est.

Caput sine lingua, pedaria sententia est.
Hoc uocabulum a plerisque barbare dici animadu
tinus, nam pro pedarijs pedaneos appellant.

Qua ratione C. Bassus scripserit, paruum
nem appellatum, & quam eius uocabuli causam
tarit: & contra quem in modum, quibusq; uer
Phauorinus hanc traditionem eius eluserit.

Caput. XIX.

Pud cœnam Phauorini philosophi
discubitum fuerat: cœptusq; erat app
abus: seruus assistens mensæ eius
inceptabat, aut græcarum quid literarum, aut
stratum, uelut eo die, quo affui ego, legebat
Bassi eruditi uiri liber de origine uerborum
cabulorum in quo ita scriptum fuit.
composito uocabulo est, quasi par arcæ. quando
in arca omnia reconduntur: eiusq; custodia serua
tur, & continentur: ita homo tenax, paruusq; con
tus omnia custodita, & recondita habet sicuti

quam ob causam parcus, quasi par arcæ nominatus est. Tum Phauorinus, ubi hæc audiuit, superstitiose inquit, & nimis moleste, atq; odiose confabricatus, commolitusq; magis est originem uocabuli C. iste Bassus, quàm enarrauit. Nam si licet res dicere commenticias: cur non probabilius uideatur, ut accipiamus parcum ob eam causam dictum, quod pecuniam consumi, atq; impendi arceat, & prohibeat quasi pecuniarcus. Quin potius, quod simplicius inquit, ueriusq; est, id dicimus? Parcus enim neq; ab arcæ, neq; ab arcendo, sed ab eo, quod est parum et paruum denominatus est.

AULI GELLII NOCTIVM ATTICARVM
COMMENTARII.
LIBER QVARTVS.

Sermo quidam Phauorini philosophi cum grammatico iactantiore factus in Socraticum modum, atq; ibi in sermone dictum, quibus uerbis penus a Q. Scæuola definita sit. Caput Primum.

N uestibulo ædium palatarum omnis fere ordinum multitudo operientes salutationem Cæsaris contestant. Atq; ibi in circulo doctorum hominum Phauorino philosopho præsentate ostentabat quispiam grammaticæ rei doctior, scholice quædam nugalia, de generibus & casibus uocabulorum